

PANEVĖŽIO BERŽŲ PROGIMNAZIJOS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio Beržų progimnazijos (toliau – Progimnazija) socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais. Aprašas reglamentuoja 5-8 klasių mokinių socialinę-pilietinę veiklą, kuri yra privaloma ugdymo(si) proceso dalis ir įtraukiama į Progimnazijos ugdymo planą.

2. Socialinė-pilietinė veikla įtvirtinamos kompetencijos, kurios ugdomos mokantis pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“. Socialinė-pilietinė veikla padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias, gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

4. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

4.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

4.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

4.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

5. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

5.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokyti iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

5.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepiant mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenes konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

5.3. socialinio teisingumo. Mokiniams turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybinės organizacijas, teikiančias pagalbą stokojančioms, neįgalioms, vienišioms ir pagyvenusioms asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

5.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

6. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis. Progimnazijos 5–8 klasių mokiniams socialinei-pilietinei veiklai skirtas minimalus privalomas valandų skaičius - 20 valandų. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas laikas nėra įtraukiamas į pamokų tvarkaraštį.

7. Socialinė-pilietinė veikla gali būti vykdoma individualiai ar grupėmis, Progimnazijoje ar už jos ribų. Proporcija, kokia dalis socialinės-pilietinės veiklos atliekama Progimnazijoje, o kokia – už jos ribų, nėra nustatoma, mokiniams pats laisvai renkasi socialinės-pilietinės veiklos atlikimo vietą. Mokiniams gali dalyvauti tiek Progimnazijos, tiek kitų organizacijų siūlomose arba pačių mokinių pasirinktose veiklose ar iniciatyvose.

8. Mokiniui pageidaujant ši veikla gali būti vykdoma mokinių rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) ir vasaros atostogų metu.

9. Progimnazijos 5–8 klasių mokiniai socialinė-pilietinė veiklą turi atlikti iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos.

10. Mokinio vasaros atostogų metu atlikta socialinė-pilietinė veikla įskaitoma į aukštesnėje klasėje reikalingą atlikti socialinę-pilietinę veiklą, išskyrus atvejį, kai mokiniams iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos nėra atlikęs minimalaus privalomo 20 valandų socialinės-pilietinės veiklos skaičiaus ir jam skiriama papildomo laiko atlikti socialinę-pilietinę veiklą vasaros metu. Tokiu atveju vasaros metu atlikta socialinė-pilietinė veikla įskaitoma į einamųjų mokslo metų privalomą atlikti socialinę-pilietinę veiklą. Jeigu mokiniams vasaros metu atliko daugiau socialinės-

pilietinės veiklos valandų, nei nustatyta konkrečiai klasei, valandų perviršis įskaitomas šio Aprašo 21 punkte nustatyta tvarka.

11. Mokiniui mokslo metais perėjus mokytis į Progimnaziją iš kitos mokyklos, ankstesnėje mokykloje tais pačiais mokslo metais atliktos socialinės-pilietinės veiklos valandos įskaitomos į Progimnazijoje privalomą atlikti socialinę-pilietinę veiklą, pateikus jos atlikimą patvirtinančius dokumentus.

12. Mokinio atlikta socialinė-pilietinė veikla fiksuojama mokinio socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lape (1 priedas). Jame nurodomas mokinio vardas ir pavardė, atliktos veiklos turinys, trukmė valandomis, veiklos atlikimo data, už veiklą atsakingo asmens vardas, pavardė ir parašas. Kai veikla atliekama už Progimnazijos ribų, papildomai nurodomi organizacijos rekvizitai ir už veiklą atsakingo asmens kontaktinis telefono numeris ir (ar) elektroninio pašto adresas.

13. Už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą Progimnazijoje atsakingas klasės auklėtojas.

14. Klasės auklėtojas organizuoja individualius ir / arba grupinius ugdomuosius pokalbius mokiniams, kurių metu:

14.1. paaiškina apie socialinės-pilietinės veiklos prasmę;

14.2. pateikia Aprašo 2 priede rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašą, (gali kviestis organizacijų atstovus pristatyti jų siūlomas ar įgyvendinamas veiklas);

14.3. pasidalina geraisiais socialinės-pilietinės veiklos pavyzdžiais (gali kviestis vyresnius mokyklos mokinius, kad jie pasidalintų savo gerosiomis patirtimis ir pan.);

14.4. supažindina su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą;

14.5. paaiškina, kaip pasirengti socialinės-pilietinės veiklos planą, jei reikia, padeda jį pasirengti;

14.6. apibendrina mokinio įgytą patirtį, teikia grįžtamąjį ryšį.

15. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo žingsniai:

15.1. idėjų generavimas – mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padės jam augti ir tobulėti;;

15.2. veiklos planavimas – mokinys, padedamas klasės auklėtojo, planuoja socialinės-pilietinės veiklos užduotis ir parengia pasirinktos veiklos įgyvendinimo planą.. Socialinės-pilietinės veiklos planas gali būti parengtas pagal socialinės-pilietinės veiklos rekomendacijose „Kaip organizuoti socialinę-pilietinę veiklą?“ pateiktą pavyzdį;

15.3. veiklos įgyvendinimas – mokinys atlieka nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis; periodiškai reflektuoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir Progimnazijos bendruomenei, visuomenei. Jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis, aptaręs su klasės auklėtoju, o prireikus klasės auklėtojas teikia pagalbą. Socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kaupia pats mokinys. Mokinio socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapai saugomi segtuvuose, klasės auklėtojo kabinete.

15.4. veiklos įsivertinimas – pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys įsivertina savo patirtį, aptaria tai su klasės auklėtoju.

16. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimas:

16.1. 5 klasės mokiniams – 10 valandų skiriama ugdomiesiems pokalbiams, idėjų generavimui, veiklos planavimui, veiklos įsivertinimui ir 10 valandų skiriama socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, individualioms ir (ar) grupinėms mokinių pasiūlytoms ar mokyklos pasiūlytoms ir suorganizuotoms iniciatyvoms, projektams, išskyrus 17 punkte nurodytą atvejį;

16.2. 6–8 klasių mokiniams – nuo 3 iki 5 valandų skiriama ugdomiesiems pokalbiams, idėjų generavimui, veiklos planavimui, veiklos įsivertinimui ir atitinkamai nuo 15 iki 17 valandų skiriama socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, individualioms ir (ar) grupinėms mokinių pasiūlytoms ar mokyklos pasiūlytoms ir suorganizuotoms iniciatyvoms, projektams, išskyrus 17 punkte nurodytą atvejį;

17. Jaunesniems kaip 14 metų mokiniams pareiškus norą socialinę-pilietinę veiklą atlikti organizacijose už mokyklos ribų individualiai arba grupėje, mokinio palydėjimo klausimas

aptariamas su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais). Tik mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) sutikus lydėti savo vaiką į organizaciją, socialinė-pilietinė veikla gali būti įgyvendinama individualiai arba grupėmis už mokyklos ribų.

18. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

18.1. pateikti savo asmeninius siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

18.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės auklėtoju bei aptvarkyti jo teikiamus siūlymus ar rekomendacijas;

18.3. pasirengti socialinės-pilietinės veiklos užduotis ir planą;

18.4. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;

18.5. prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos planą, užduotis ir kt.;

18.6. kaupti ir pateikti savo socialinės-pilietinės veiklos atlikimą patvirtinančius dokumentus;

18.7. dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su mokykloje paskirtu asmeniu ir pateikti socialinės-pilietinės veiklos planą bei savo refleksiją raštu arba žodžiu;

18.8. susidūrus su sunkumais atliekant socialines-pilietines veiklas, informuoti klasės auklėtoją ir prašyti pagalbos.

19. Progimnazijos vadovas:

19.1. skiria už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą atsakingą klasės auklėtoją;

19.2. sudaro sąlygas klasės auklėtojams organizuoti ugdomuosius pokalbius;

19.3. prireikus sudaro sąlygas mokiniams naudotis mokyklos infrastruktūra atliekant socialines-pilietines veiklas.

20. Klasės auklėtojo, atsakingo už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą, pareigos:

20.1. organizuoti ugdomuosius pokalbius mokiniams;

20.2. padėti mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo;

20.3. padėti mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos užduotis ir planus;

20.4. stebėti, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis / įgyvendinti pasirengtus socialinės-pilietinės veiklos planus;

20.5. pastebėjus ar mokiniui informavus, kad atliekant socialinę-pilietinę veiklą mokinyssusiduria su sunkumais, kviesti jį pokalbiui ir teikti reikiamą pagalbą;

20.6. teikti grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

20.7. ugdymo proceso pabaigoje patikrinti, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrinti mokinio patirtį ugdomojo pokalbio metu arba gavus mokinio refleksiją raštu ir suteikti mokiniui grįžtamąjį ryšį apie mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją.

21. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas e.dienyne metiniame įvertinime įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant visų iki ugdymo proceso pabaigos atliktų socialinių-pilietinių veiklų valandų skaičių. Mokiniui, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko pasirengti naują planą ar patikslinti pasirengtą planą ir atlikti plane nusimatytas užduotis vasaros atostogų metu. Mokiniui atlikus plane nusimatytas užduotis ir surinkus daugiau kaip 20 socialinės-pilietinės veiklos valandų, nustatytą minimalų privalomą valandų skaičių viršijančios valandos mokinio prašymu gali būti įskaitomos į aukštesnėje klasėje privalomą atlikti socialinę-pilietinę veiklą.

22. Formalus dalyvavimas neformaliojo švietimo veiklose neįskaitomas kaip socialinė-pilietinė veikla, tačiau jei mokinyss dalyvauja konkursuose, varžybose, parodose, koncertuose, minėjimuose kaip atlikėjas, žaidėjas, pranešėjas ir t. t., tuomet mokiniui pateikus dalyvavimą patvirtinantį dokumentą ši veikla įskaitoma kaip socialinė-pilietinė veikla. Už dalyvavimo faktą skiriama 1 socialinės-pilietinės veiklos valanda.

23. Organizuojant, planuojant ir įsivertinant socialines-pilietines veiklas gali būti remiamasi 4K (aš kuriu, aš keičiu, aš su kitais, aš kitiems) modeliu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. V-1914 „Dėl 4K (aš kuriu, aš keičiu, aš su kitais, aš kitiems) modelio aprašo patvirtinimo“.

24. Mokiniai, turintys įvairiapusių raidos sutrikimų ir dėl savo negalios negalintys atlikti socialinės-pilietinės veiklos, taip pat mokiniai, kurie mokomi namuose yra atleidžiami nuo socialinės-pilietinės veiklos atskiru direktoriaus įsakymu.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Socialinę-pilietinę veiklą kontroliuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

18. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) apie socialinę-pilietinę veiklą informuojami rugsėjo mėn. klasių tėvų susirinkimų metu.

19. Aprašas, esant būtinybei, bendru sutarimu gali būti peržiūrimas, koreguojamas progimnazijos direktoriaus įsakymu.

20. Aprašas skelbiamas progimnazijos interneto svetainėje www.berzu.lt

PANEVĖŽIO BERŽŲ PROGIMNAZIJA

MOKINIO SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS APSKAITOS LAPAS

202____–202____ m. m.

Klasė _____

Mokinio(-ės) vardas, pavardė _____

Data	Veiklos pobūdis	Valandų skaičius	Mokytojo (kito asmens) vardas, pavardė, parašas

Bendras atliktos veiklos valandų skaičius: _____

Klasės auklėtojas _____
(parašas)

(vardas, pavardė)

Rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašas

Socialinės-pilietinės veiklos kryptys	Galimos veiklos
1. Pagalba Progimnazijos bendruomenei	1.1. Pagalba organizuojant Progimnazijos renginius, šventes, akcijas, parodas, sporto, edukacines, prevencines ir kitas bendruomenės veiklas; 1.2. Pagalba rengiant dekoracijas, plakatus, skelbimus, standus, parodas; 1.3. Pagalba Progimnazijos bibliotekoje; 1.4. Straipsnių, pranešimų, nuotraukų ir kitos informacinės medžiagos apie Progimnazijos veiklas rengimas.
2. Pilietinė ir projektinė veikla	2.1. Dalyvavimas Progimnazijos, miesto ir vietos bendruomenės pilietinėse iniciatyvose, valstybės švenčių, atmintinų dienų ir minėjimų renginiuose bei jų organizavimas; 2.2. veikla klasės ir Progimnazijos mokinių taryboje; 2.3. dalyvavimas pilietinio ugdymo, socialiniuose, prevenciniuose, kraštotyriniuose ir kituose projektuose; 2.4. mokinių inicijuotų projektų, pilietinių iniciatyvų ir mokymosi tarnaujant veiklų įgyvendinimas; 2.5. dalyvavimas sprendžiant Progimnazijos ar vietos bendruomenei aktualius klausimus.
3. Savanorystė ir socialinė pagalba	3.1. Dalyvavimas gerumo, paramos ir labdaros akcijose; 3.2. Pagalba vienišiams, vyresnio amžiaus, negalią turintiems ar kitų sunkumų patiriantiems bendruomenės nariams; 3.3. Pagalba gyvūnų globos ir apsaugos iniciatyvose; 3.4. Dalyvavimas nevyriausybių ir kitų organizacijų siūlomose socialinėse-pilietinėse veiklose, atsižvelgiant į mokinio amžių ir Apraše nustatytas sąlygas; 3.5. Kita savanoriška veikla, kurianti naudą bendruomenei.
4. Aplinkosauginė ir kraštotyrinė veikla	4.1. Dalyvavimas ekologinėse ir aplinkosaugos akcijose bei projektuose; 4.2. Progimnazijos, miesto ar vietos bendruomenės aplinkos tvarkymo ir gražinimo iniciatyvos; 4.3. Veiklos, skatinančios atsakingą vartojimą, atliekų rūšiavimą ir aplinkos tausojimą; 4.4. Kraštotyrinė veikla; 4.5. istorinių ir atmintinų vietų priežiūra; 4.6. dalyvavimas žygiuose, ekspedicijose ar kitose krašto pažinimo veiklose, kai jos siejamos su socialiniais, pilietiniais ar bendruomeniniais tikslais.
5. Kita veikla	5.1. Dalyvavimas konkursuose, varžybose, parodose, koncertuose, minėjimuose kaip atlikėjui, žaidėjui, pranešėjui ir t. t. 5.2. kita mokinio pasiūlyta veikla, atitinkanti socialinės-pilietinės veiklos tikslą, uždavinius ir principus bei kurianti socialinę, pilietinę, aplinkosauginę ar bendruomeninę vertę.